

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U PULI-POLA
Kranjčevićeva 8,52100 Pula-Pola

Poslovni broj P-1063/2019-50

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Puli – Pola, po sutkinji Tamari Dagostin Mušković, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice Line Poljungan, OIB: 35785789888, Pula, Nazorova 66, koju zastupa punomoćnik Saša Drobnjak, odvjetniku u Puli, protiv tuženika OTP banka d.d., OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61, kojeg zastupaju punomoćnici Goran Veljović, Merima Ibrahimović, Ivana Bilić Komparić, Vladimir Veljović i Alan Alagić, odvjetnici u zajedničkom odvjetničkom uredu u Puli, radi utvrđenja i isplate, nakon održane glavne rasprave zaključene 8. rujna 2026. u prisutnosti zamjenika punomoćnika tužiteljice Josipa Valića, odvjetnika u Puli i punomoćnika tuženika Alana Alagića, odvjetnika u Puli, 17. rujna 2026. objavio i

p r e s u d i o j e

I Utvrđuje se ništetnom odredba o jednostranoj promjeni kamatne stope sadržana u odredbi čl. 5. Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj: 18796/06 od 19. travnja 2006., a koja glasi: "...godišnje, promjenjiva. Nakon tog roka, na ostatak duga po ovom Ugovoru o kreditu primjenjivat će se kamatna stopa koja će na dan 01.01.2007. godine biti propisana sukladno tada vrijedećoj odluci Kreditora.", pa stoga navedena odredba ugovora kao i sve kasnije izmjene te odluke ne proizvode nikakve pravne učinke između ugovornih strana.

II Utvrđuju se ništetnom odredbe Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj: 18796/06 od 19. travnja 2006., kojima se glavnica i anuiteti kredita vežu za valutu CHF, sadržane u odredbi čl. 2. koja glasi: "2. Kredit se isplaćuje po prodajnom deviznom tečaju Kreditora vrijedećem za CHF na dan korištenja kredita. 3. Sve obveze iz Ugovora obračunavaju se i iskazuju... u izabranoj stranoj valuti (CHF-kao valuta Ugovora)... 4. Sva plaćanja... izvršit će se u kunsjoj protuvrijednosti izabrane valute Ugovora, izračunato korištenjem prodajnog tečaja Kreditora (prodajni tečaj kune u odnosu na CHF), vrijedećeg na dan plaćanja... 5. Korisnik kredita samostalno i isključivo odgovara za izbor valute Ugovora. 6. Korisnik kredita i ostali sudionici potvrđuju upoznatost sa mogućom promjenjivošću tečaja izabrane valute Ugovora, koja se primjenjuje za izračun kunske protuvrijednosti novčanih obveza po Ugovoru i pristaju na moguće posljedice izbora valute Ugovora, neovisno o veličini tih promjena u odnosu na HRK... ", te u odredbi čl. 10. d), koja glasi:

"1. Mjesečni anuiteti izraženi u CHF ... podmiruju se uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi Kreditora na dan dospijeća.", pa stoga navedene odredbe ugovora kao i sve kasnije izmjene te odluke ne proizvode nikakve pravne učinke između ugovornih strana.

III Nalaže se tuženiku da tužiteljici isplati iznos od 1.700,87 EUR zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 21. travnja 2026. pa sve do isplate, u roku od 15 dana.

IV Nalaže se tuženiku da tužiteljici isplati iznos od 161,72 EUR zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 29. svibnja 2019. pa sve do isplate, u roku od 15 dana.

V Odbija se, kao neosnovan, tužbeni zahtjev tužiteljice u dijelu u kojem zahtjeva isplatu iznosa od 10.284,78 EUR zajedno sa zateznom kamatom koja teče od 1. listopada 2015. do isplate, kao i u dijelu u kojem zahtjeva isplatu zatezne kamate na iznos od 1.700,87 EUR od 1. listopada 2015. do 20. travnja 2026.

VI Nalaže se tuženiku da tužiteljici naknadi parnični trošak u iznosu od 984,03 EUR, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na dosuđeni iznos troška teče od 17. rujna 2026. pa sve do isplate, u roku od 15 dana.

VII U preostalom dijelu, iznad dosuđenog, odbija se kao neosnovan zahtjev tužiteljice za naknadu parničnog troška.

VIII Odbija se u cijelosti zahtjev tuženika za naknadu parničnog troška, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužiteljica u tužbi u bitnome navodi da je kao korisnik kredita s prednikom tuženika HVB Splitska banka d.d. kao kreditorom 19. travnja 2006. zaključila Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 18796/06, kojim joj je odobren kredit u kunskoj protuvrijednosti od 50.500,00 CHF obračunato prema prodajnom deviznom tečaju kreditora za CHF na dan korištenja kredita s rokom otplate od 240 mjeseca uz nominalnu kamatnu stopu od 4,20% godišnje, promjenjivu. Nadalje, temeljem odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine br. 102/15) stranke da su zaključile Dodatak ugovora u skladu s ponudom tuženika od 9. studenog 2015., kojim se ugovaraju uvjeti za provedbu konverzije kredita ugovorenog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kunski kredit s valutnom klauzulom u EUR sa stanjem na dan 30. rujna 2015. Također, ističe da je prijevremeno otplatila kredit 6. lipnja 2019. U odnosu na promjenjivu kamatnu stopu ističe da je čl. 5. ugovora ugovorena kamatna stopa od 4,20% godišnje, promjenjiva u skladu s Odlukom o kamatnim stopama tuženika, a na čiju primjenu je tužiteljica bezuvjetno pristala budući da se radi o standardiziranom i po tuženiku unaprijed sastavljenom ugovoru, o čijim pojedinačnim odredbama tužiteljica kao potrošač nije mogla pregovarati pa zato ni na iste utjecati. U vrijeme zaključenja ugovora stranke da nisu pojedinačno pregovarale o promjenjivoj kamatnoj stopi te ugovorom nisu utvrđeni egzaktni parametri niti metode izračuna tih parametara koji utječu na odluku o promjeni

stope ugovorene kamate a posljedično ugovorena odredba o visini kamatne stope i njenim promjenama da je nerazumljiva i netransparentna. Od dana sklapanja ugovora pa nadalje kamatna stopa da se u nekoliko navrata povisila, zbog čega su se povisili i mjesečni anuiteti povrata kredita. Ističe da je ugovorna odredba o redovnoj kamatnoj stopi temeljna odredba ugovora o kreditu (njegova cijena), te da kao bitni sastojak ugovora mora biti određena odnosno određiva, a da u konkretnom slučaju cijena kredita odnosno visina kamatne stope isključivo ovisi o volji tuženika pa da je takva odredba ugovora ništetna te protivna načelu savjesnosti i poštenja i uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano i bez utjecaja druge strane određuje obvezu dužnika, koju pak dužnik ne može predvidjeti, a niti provjeriti pravilnost takve promjene obveze. Ukazuje na pravne stavove Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015. i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske iz odluke poslovni broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., te ističe da iz navedenih proizlazi da je djelomice ništetna odredba čl. 5. predmetnog ugovora pa da se na isti ima primjenjivati fiksna kamatna stopa od 4,20% godišnje, kako je između parničnih stranaka i ugovoreno danom sklapanja ugovora, sve do 1. siječnja 2014. odnosno do početka primjene zakonski određene kamatne stope od 3,23% godišnje, pa je stoga tuženik dužan tužiteljici vratiti cjelokupan novčani iznos naplaćen na ime uvećanih kamatnih stopa. U odnosu na valutnu klauzulu ističe da je tuženik odobrio i stavio na raspolaganje tužiteljici kunsku protuvrijednost od 50.500,00 CHF obračunato prema prodajnom deviznom tečaju kreditora za CHF na dan korištenja kredita s rokom otplate kredita 240 mjeseca u jednakim mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi tuženika na dan dospijeca. Ističe da je tijekom ugovornog odnosa parničnih stranaka došlo do povećanja tečaja CHF zbog čega je došlo do daljnje nezakonite pretplate po ugovoru. Navodi da je valutna klauzula zaštitna klauzula kojom se vjerovnika štiti od obezvrjeđivanja onoga što je dao, te da joj je svrha osigurati ravnopravnost u ispunjenju novčanih obveza, što znači da se rizik od promjene vrijednosti (visine novčane obveze) mora pravedno i ravnopravno rasporediti, a ne da se taj rizik prebaci isključivo na klijenta. U vrijeme zaključenja ugovora, prilikom ugovaranja valutne klauzule u CHF, tuženik da je propustio tužiteljicu u cijelosti informirati o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti tijekom pregovora, što je za posljedicu imalo neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana. Ukazuje na presudu Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012, koja je potvrđena odlukom Visokog trgovačkog suda u Republike Hrvatske poslovni broj P-6632/17 od 14. lipnja 2018., kojom je pravomoćno utvrđeno da je u ugovorima o kreditu ništetna ugovorna odredba kojom se glavnica kredita veže za valutu švicarskog franka, s obzirom na to da banke prije i u vrijeme zaključenja ugovora nisu u cijelosti informirale potrošače o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a sve na štetu potrošača. Nadalje, ističe da su stranke zaključile Dodatak ugovora u skladu s ponudom tuženika od 9. studenog 2015. Ukazuje na pravne stavove Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj Rev-2868/2018 od 12. veljače 2019. Ističe kako su pravomoćna utvrđenja sudova o ništetnosti odredbe ugovora o kreditu o jednostranoj promjeni kamatne stope te o ništetnosti odredbi kojom se glavnica kredita veže za valutu CHF obvezujuća u pojedinačnim sudskim postupcima koji svaki korisnik kredita pokrene protiv banke. Sukladno odredbi čl. 323. Zakona o obveznim odnosima ništetnost ugovornih odredbi da ima za posljedicu obvezu ugovorne strane da vrati drugoj strani sve što je na temelju takvih ništetnih

odredbi primila. Prema mišljenju tužiteljice u konkretnom slučaju radi utvrđenja visine preplaćenog iznosa treba se primijeniti početno ugovorena kamatna stopa, te srednji tečaj švicarskog franka koji je na dan sklapanja predmetnog ugovora bio važeći prema tečajnoj listi Hrvatske narodne banke. S obzirom na navedeno tužiteljica je tuženiku po osnovu ugovora o kreditu preplatila iznos od 60.219,29 kuna (7.992,47 EUR uz primjenu fiksnog tečaja konverzije 7,53450) koji potražuje tužbom od tuženika jer je isti neutemeljeno naplatio osnovnom navedenih ništetnih odredbi, sve to zajedno pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od dana uplate pojedinog mjesečno preplaćenog iznosa do isplate. Slijedom svega navedenog tužiteljica predlaže da sud nakon provedenog postupka donese presudu kojom će utvrditi ništetnost odredbi o jednostranoj promjeni kamatne stope sadržane u čl. 5. predmetnog ugovora o kreditu te odredbi kojima se glavnica i anuiteti kredita vežu za valutu CHF sadržane u čl. 2. i 10.d predmetnog Ugovora o kreditu te s time u vezi potražuje isplatu iznosa od 7.992,47 EUR s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama, kao i parnični trošak.

1.1. Podneskom od 25. svibnja 2020. tužiteljica je dodatno istaknula kako je u čl. 12.1. predmetnog ugovora o kreditu predviđeno za prijevremenu otplatu kredita da je potrebno podnijeti pisani zahtjev i platiti naknadu određenu aktom kreditora, a koja klauzula da je protivna odredbi čl. 1024. Zakona o obveznim odnosima. Ističe da pri zaključenju konkretnog ugovornog odnosa nije ugovorena naknada štete tuženiku za slučaj prijevremene otplate, niti je tuženik obavijestio tužiteljicu da bi pretrpio nekakvu štete kada je primio zahtjev za prijevremenu otplatu kredita, pa da je tuženik temeljem ništetne odredbe čl. 12.1. Ugovora o kreditu primio iznos od 1.214,90 kuna (161,24 EUR uz primjenu fiksnog tečaja konverzije 7,53450), a koji iznos zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od dana plaćanja (6. lipnja 2019.) treba vratiti tužiteljici te isti tužiteljica potražuje tužbom.

1.2. Tužiteljica je naknadno u postupku, a nakon provedenog financijskog vještačenja i sukladno obračunu vještaka, uredila svoj tužbeni zahtjev u dijelu u kojem potražuje isplatu na način da potražuje isplatu iznosa od 11.985,65 EUR (od kojeg iznosa se iznos od 3.159,53 EUR odnosi na pretplatu s osnova promjenjive kamatne stope, iznos od 5.004,31 EUR na pretplatu s osnove promjene tečaja, iznos od 1.700,87 EUR na ime dospjele zakonske zatezne kamate na navedene preplaćene iznose te iznos od 2.120,94 EUR na ime razlike u nedospjelim glavicama) zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 1. listopada 2015. pa do isplate. Također, tužiteljica je uredila i dio tužbenog zahtjeva za isplatu na ime naknade za prijevremenu otplatu kredita na način da je isti sada iskazala u valuti EUR odnosno u iznosu od 161,72 EUR sa zateznim kamatama od 29. svibnja 2019. do isplate.

1.3. Iako se tuženik usprotivio preinaci tužbenog zahtjeva, sud je takvu preinaku dopustio smatrajući ju svrhovitom za konačno rješenje odnosa među strankama. Osim toga, za preinaku tužbe postoji uporište u odredbi čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23 – dalje u tekstu: ZPP) kojom je propisano da tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka, a koja je u sudskoj praksi protumačena na način da je tužitelj ovlašten nakon vještačenja preinačiti tužbu.

2. U odgovoru na tužbu tuženik u cijelosti osporava tužbu i tužbene zahtjeve, kako po osnovu tako i po visini te ističe prigovor zastare. Ne spori da je tužiteljica sklopila ugovor s pravnim prednikom tuženika kako ista navodi u tužbi, kao što ne spori ni ugovaranje promjenjive kamatne stope sukladno odlukama tuženika, ali osporava da se nije pregovaralo o odredbama te da nisu utvrđeni egzaktni parametri i metode izračuna tih parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate. Ističe da se tužiteljica svjesno odlučila upravo za predmetni ugovor (sa svim njegovim uvjetima i odredbama) budući da je svojevrijedno i samostalno ocijenila kako joj, sukladno potrebama i mogućnostima, upravo takav ugovor najviše odgovara. Ističe da je tužiteljica poslovno sposobna osoba, koja prilikom pregovora nije uočila ništa sporno niti je tražila pojašnjenja, već se svjesno odlučila upravo za predmetni ugovor. Ističe da sama činjenica da ugovor sadrži odredbu kojom je utvrđena kamatna stopa u vrijeme zaključenja ugovora te da je ugovorena ovlast banke da prati kriterije promjenjivosti te sukladno njima, po potrebi i tržišnim prilikama, korigira kamatnu stopu, odredbu ugovora o kreditu čini valjanom i zakonitom a samu činidbu određenom odnosno odredivom. Ukazuje da Zakon o obveznim odnosima u čl. 26. dopušta ugovaranje promjenjive kamatne stope, te da takva odredba nije zabranjena, niti ništetna odnosno protivna prisilnim propisima, a stopa koju je tuženik naknadno odredio na temelju ovlasti ugovora o kreditu da nije prelazila zakonom dopuštenu najvišu stopu ugovorene kamate. Ističe kako iz tužbe proizlazi da ju tužiteljica temelji na ništetnosti odredba o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi te isplati s osnova stjecanja bez osnove pa da se slijedom navedenog odluka donesena u kolektivnom sudskom postupku ne primjenjuje na pravni osnov na kojem se temelji tužba. Vezano uz navode tužiteljice glede kolektivnog postupka "Potrošač" ističe da su u kolektivnom postupku sudovi utvrđivali tek apstraktnu pravnu zaštitu u odnosu na prosječnog potrošača te da je u svakom pojedinom individualnom postupku sud dužan ispitati i utvrditi okolnosti svakog pojedinog ugovornog odnosa, a tužiteljica je dužna dokazati sve okolnosti na kojima temelji postavljeni tužbeni zahtjev. Dakle, odluke na koje se tužiteljica poziva nikako da se ne bi mogle izravno primijeniti na konkretan spor bez da tužiteljica dokaže koji joj je to individualni interes određenim postupanjem tuženika povrijeđen, a što tužiteljica nije dokazala. Ističe da se navedene odluke eventualno mogu primijeniti samo ako su ispunjeni kumulativno uvjeti i to da se radi o ugovoru o kreditu zaključenom u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa prema jednostranoj odluci banke, da se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, da je navedena odredba nejasna i/ili teško razumljiva i/ili teško uočljiva, te da takva ugovorna odredba suprotna načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja. S time u vezi tuženik navodi da se u konkretnom slučaju radi o ugovoru o kreditu zaključenom u navedenom razdoblju ali da je tuženik o svakoj promjeni kamatne stope obavještavao tužiteljicu te da je tužiteljica imala mogućnost izbora kredita i u drugoj valuti, kredita sa fiksnom ili promjenjivom kamatnom stopom, kao što je i imala mogućnost svoje neslaganje s izmjenama kamatne stope izraziti jednostranim raskidom ugovora ili eventualno tražiti dodatne dogovore ili pojašnjenja, a što ista nije učinila. Ističe da se o spornim odredbama prethodno pregovaralo te da je tužiteljica izriekom izabrala upravo ugovor o kreditu s primjenom valutne klauzule i promjenjive kamatne stope koja se mijenja prema odlukama tuženika uz primjenu općih akata tuženika koji su sastavni dio ugovora o kreditu. Navodi da je sporna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi jasna, uočljiva i razumljiva te da stoga nije dopušteno ispitivati njezinu nepoštenost odnosno ništetnost. Nadalje, navodi da navedena odredba ne uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama stranaka

jer se kamatna stopa mijenja sukladno tržišnim uvjetima, te tuženik ne može odluku o promjeni kamatne stope donositi proizvoljno po svom nahođenju. U odnosu na valutnu klauzulu ističe kako nije sporno da je predmetni ugovor o kreditu ugovoren uz valutnu klauzulu u CHF, ali osporava da bi tuženik propustio informirati tužiteljicu o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti i informiranosti kao i o mogućim posljedicama uslijed promjene tečaja valute za koju je ugovor vezan. Zaključenjem ugovora tužiteljica i tuženik da su svjesno i dobrovoljno prihvatili rizik mogućeg nepovoljnog tečaja valute CHF za koju je vezana obveza povrata kredita te stoga ugovorne strane imaju jednaka prava i položaj u ugovornom odnosu, pa su i ravnopravne u konkretnom ugovornom odnosu. Ostvarenje rizika na strani tužiteljice ne može se prebacivati na tuženika koji nije imao nikakvog utjecaja na kretanje tečaja valute CHF, jer da je kojim slučajem valuta CHF oslabila rizik bi pao na teret tuženika. Navodi i kako nije sporno da je provedena konverzija predmetnog ugovora o kreditu sukladno odredbama čl. 19.a – 19.i Zakona o potrošačkom kreditiranju. Ističe da je konverzijom kredita ugovor o kreditu sukladno volji stranaka te sukladno odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju konvertiran iz ugovora o kreditu u valuti CHF u ugovor o kreditu u valuti EUR, a čime je početni ugovor o kreditu u valuti CHF prestao postojati, a sporne odredbe o valuti i kamatnoj stopi su izmijenjene i usuglašene s odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju. Dakle, zaključenjem konverzije osnovni ugovor o kreditu kao i sporne odredbe kredita su izmijenjene suglasnošću stranaka pa stoga početne odredbe ugovora o kreditu čije utvrđenje ništetnosti tužiteljica traži više ne egzistiraju i prestale su važiti. Kako su konverzijom kredita sporne odredbe ugovora o kreditu izmijenjene, a tako izmijenjene odredbe su prilagođene odredbama Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o potrošačkom kreditiranju, takve odredbe ne podliježu ispitivanju njihove (ne)poštenosti odnosno ništetnosti te je stoga tužbeni zahtjev tužiteljice u cijelosti neosnovan. Osporava visinu tužbenog zahtjeva i ističe prigovor zastare te predlaže da sud u cijelosti odbije tužbene zahtjeve i da tužiteljici naloži da mu naknadi parnični trošak.

2.1. Dodatno, tuženik osporava i zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 161,72 EUR s pripadajućom zateznom kamatom na ime naknade za prijevremenu otplatu kredita, a s obzirom da je ista bila ugovorena ugovorom po kreditu kao i tada važećim općim uvjetima tuženika.

3. U dokaznom postupku pročitani su ugovor o kreditu, otplatni planovi, obavijesti o promjeni kamatne stope, izračun EKS i otplatni plan, popis uplata, izlist tekućeg računa, obavijest o konverziji s priložima, pregled uplata, e mail komunikacija, zahtjev za prijevremenu otplatu kredita, potvrde o uplati, potvrda tuženika, otplatni planovi, promet po računu, dodatak broj 1. ugovoru o kreditu, sporazum, nalaz i mišljenje vještaka, očitovanje vještaka, dopuna nalaz i mišljenja, iskaz vještaka i iskaz tužiteljice.

4. Na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka u skladu s odredbom čl. 8. ZPP, sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice djelomično osnovan.

5. Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice za utvrđenje ništetnim odredbama Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 18796/06 sklopljenog između tužiteljice kao korisnika kredita i pravnog prednika tuženika HVB Splitske banke d.d. kao kreditora 19. travnja 2006., koje su sadržane u čl. 2., 5. i 10. toga Ugovora (o promjenjivoj kamatnoj stopi i o valutnoj klauzuli), te s

time u vezi zahtjev za isplatu iznosa od 11.985,65 EUR zajedno sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 1. listopada 2015. do isplate. Također, predmet spora je i tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 161,72 EUR zajedno da zateznim kamatama od 29. svibnja 2019. do isplate, a za koji iznos navodi da je tuženik od nje naplatio na temelju ništetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu o naknadi za prijevremenu otplatu kredita.

6. Između parničnih stranaka nije sporno da je tužiteljica s tuženikom (odnosno njegovim pravnim prednikom HVB Splitska banka d.d.) 19. travnja 2006. zaključila Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 18796/06, i to u kunsnoj protuvrijednosti od 50.500,00 CHF po prodajnom deviznom tečaju kreditora za CHF na dan korištenja kredita, a s rokom otplate od 240 mjeseci. Nesporno je da je čl. 5. Ugovora o kreditu ugovorena kamatna stopa od 4,20 % godišnje, te da je ugovoreno da je kamata promjenjiva u skladu s Odlukom kreditora, a korisnik se istu obvezao plaćati. Također je nesporno da su stranke ugovorile valutnu klauzulu kredita u CHF na način da se mjesečni anuiteti plaćaju prema prodajnom tečaju kreditora za CHF važećem na dan plaćanja. Nesporno je da je tuženik tijekom otplatnog perioda mijenjao početno ugovorenu kamatnu stopu od 4,20 % te da je uslijed povećanja kamatne stope i promjene tečaja švicarskog franka povećan iznos mjesečnih anuiteta koje je tužiteljica bila dužna plaćati. Nije sporno da je čl. 12.1. predmetnog ugovora o kreditu ugovoreno da je za prijevremenu otplatu kredita potrebno podnijeti pisani zahtjev i platiti naknadu određenu aktom kreditora te da je tužiteljica predmetni kredit prijevremeno otplatila 6. lipnja 2019.

6.1. Konačno, nije sporno da je na temelju Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o potrošačkom kreditiranju koji je stupio na snagu 30. rujna 2015. sklopljen Dodatak br. 1. Ugovora o kreditu broj 18796/06 sa sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava odnosno da je provedena konverzija kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

7. Između parničnih stranaka sporno je mogu li se utvrđenja iz presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. potvrđene presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. te presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2016., u odnosu na ništetnost odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i o valutnoj klauzuli, primjenjivati u konkretnom slučaju, s obzirom na sklopljeni Dodatak br. 1. Ugovora o kreditu, te pripada li tužiteljici pravo na preplaćene iznose po predmetnom Ugovoru o kreditu (s osnove preplaćene kamate, preplaćenog tečaja CHF i s osnove manjka kojeg je tuženik utvrdio u obračunu konverzije). Sporno je i je li odredba čl. 12.1. predmetnog ugovora o kreditu koja se odnosi na naknadu za prijevremenu otplatu kredita ništetna, kao i visina naplaćene naknade za prijevremenu otplatu kredita. Konačno, sporno je i je li nastupila zastara potraživanja tužiteljice.

8. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. odlučeno je o kolektivnoj tužbi tužitelja Potrošač – Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača ("Udruga potrošač") protiv više tuženika (Zagrebačka banka d.d. i dr.) te je utvrđeno da je, između ostalih banaka, i ovdje tuženik, u razdoblju od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, kao korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, na način da je ugovorena

valutna klauzula uz koju je vezana glavnica za švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja tih ugovora tuženik kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirao o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, čime je tuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03. – dalje u tekstu ZZP/03) i to čl. 81., 82. i 90. toga Zakona u razdoblju od 1. lipnja 2005. do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", br. 79/07., 125/07., 79/09., 89/09. i 133/09.; dalje u tekstu: ZZP/07) i to čl. 96. i 97. toga Zakona te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te da je u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., a koja povreda traje i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranim odlukama tuženika i drugim internim aktima banke (tuženika), a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tuženik (banka kao trgovac) s korisnicima kreditnih usluga kao potrošačima, nije pojedinačno pregovarao niti ugovorom utvrdio egzaktnne parametre i metodu izračuna parametra koji utječu na odluku tuženika o promjeni stope ugovorene kamate, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenu na jednostranom povećanju kamatnih stopa na štetu potrošača, čime je tuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača. ("Narodne novine", broj 96/03. – dalje u tekstu ZZP/03) i to čl. 81., 82. i 90. toga Zakona u razdoblju od 1. lipnja 2005. do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", br. 79/07., 125/07., 79/09., 89/09. i 133/09.; dalje u tekstu: ZZP/07) i to čl. 96. i 97. toga Zakona te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

8.1. Navedena je presuda, u odnosu na tuženika, u relevantnim dijelovima potvrđena presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014. (u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu) i poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. (u odnosu na valutnu klauzulu).

8.2. Kako je do sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu broj 18796/06 između tužiteljice i tuženika (odnosno njegovog pravnog prednika), a koji sadrži upravo spornu odredbu o jednostranoj izmjeni ugovorene kamatne stope od strane banke, kao i odredbu o valutnoj klauzuli kojom se vrijednost kune veže za tečaj švicarskog franka, došlo upravo u relevantnom periodu obuhvaćenom navedenim odlukama u postupku pokrenutom radi zaštite kolektivnih interesa, tužiteljica se pravilno poziva na pravna utvrđenja iz navedenih presuda.

8.3. Pri tome valja istaknuti kako prema odredbi čl. 502.a st. 1. ZPP udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

Odredbom čl. 502.b ZPP propisan je sadržaj tužbe iz čl. 502.a ZPP, dok je čl. 502.c ZPP propisan učinak presude donesene po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava na način da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. ZPP da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

8.4. Prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14, 110/15 i 14/19 – dalje u tekstu: ZZZP/14) odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. toga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Sadržajno jednaka odredba sadržana je i u čl. 138.a ZZZP/07.

8.5. Dakle, u skladu s navedenim zakonskim odredbama u pojedinačnim postupcima radi utvrđenja ništetnosti odredaba ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima i promjenjivom kamatnom stopom koju su jednostrano mijenjali kreditori, postoji vezanost sudova za postojanje povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ZZZP/14, a slijedom toga i obveza primjene već utvrđene ništetnosti u kolektivnom sporu.

9. Međutim, tuženik je u pojedinačnom potrošačkom sporu ovlašten predlagati izvođenje dokaza s ciljem dokazivanja da je u postupku sklapanja pojedinačnog ugovora o kreditu, u predugovornoj fazi, pregovarao s tužiteljicom, odnosno tužiteljici kao potrošaču dao odgovarajuće obavijesti o naravi, rizicima i posljedicama osporenih ugovornih odredaba na određivanje njegove novčane obveze i da je ona, unatoč punoj obaviještenosti, svejedno pristala na sklapanje takvog ugovora.

9.1. Upravo na te okolnosti izveden je dokaz saslušanjem tužiteljice. Iz iskaza tužiteljice, kojeg je sud u cijelosti prihvatio kao vjerodostojnog jer je tužiteljica iskazivala detaljno, životno i u skladu s materijalnim ispravama u spisu, utvrđeno je da je tužiteljica predmetni kredit podigla 2006. za rješavanje stambenog pitanja za izgradnju kuće; da je otišla u Splitsku banku i da su joj predmetni kredit ponudili kao najpovoljniji izbor s najpovoljnijom kamatnom stopom; da se ne može sjetiti je li imala mogućnost uzeti kredit u drugoj valuti ali da se sjeća da su joj kredit u valuti CHF "gurali" i reklamirali; da nije bila upozorena na posljedice kamatne stope i valute koje su se kasnije dogodile; da joj je rata porasla za nekih 50%; da je ugovor o kreditu sastavila banka te da nije mogla utjecati na sadržaj ugovora; da je za valutu CHF u banci nisu upozorili na rizike koji se vežu uz navedenu valutu; da nije bilo govora o mogućnosti da kamatna stopa poraste odnosno promijeni se; da je kredit redovito plaćala; da je konverziju kredita sklopila jer joj je to bio izlaz iz te postojeće rate kakva je bila; da je ugovor o konverziji sastavila banka i da na sadržaj istog nije mogla utjecati; da joj obračun konverzije nije usmeno objašnjen; da kuću nije iznajmljivala niti koristila za obavljanje kakve profesionalne ili poslovne djelatnosti; da se ne može sjetiti je li pročitala ugovor o kreditu ali da vjeruje da joj je isti pročitao kod javnog bilježnika; da joj je nakon provedbe konverzije smanjena rata kredita.

9.2. Dakle, na temelju iskaza tužiteljice utvrđeno je da tužiteljica prije zaključenja predmetnog Ugovora o kreditu nije kao potrošač u cijelosti jasno i transparentno bila informirana o svim rizicima koji prate ugovorenu valutu CHF, niti su joj objašnjeni kriteriji o kojima ovisi promjena tečaja kao ni pod kojim uvjetima se može mijenjati kamatna stopa.

9.3. Tuženik u ovom postupku u bitnome ponavlja navode već istaknute i preispitane u postupku kolektivne zaštite te predloženim dokazima nije dokazao postojanje okolnosti zbog kojih pravomoćne presude donesene u kolektivnom sporu ne bi bile primjenjive u konkretnom slučaju. Također, odredbe o promjeni kamatne stope i valutnoj klauzuli sadržane u predmetnom Ugovoru o kreditu sklopljenom između tužiteljice i tuženika sadržajno su identične odredbama standardnih ugovora o potrošačkom kreditu tuženika koji su predloženi i razmatrani u postupku kolektivne zaštite.

10. Dodatno, valja istaknuti da je nepoštenost odnosno ništetnost navedenih odredaba ugovora o kreditima sklopljenih u tom razdoblju utvrđena iz razloga izostanka cjelovite informacije tuženika u pogledu valute s obzirom na to da se radilo o švicarskom franku kao specifičnoj valuti, odnosno izostanka pojedinačnog pregovaranja te utvrđivanja egzaktnih parametara i metode izračuna tih parametara u pogledu promjenjive kamatne stope, pa za ovaj spor nije ni odlučno pitanje zakonske dopuštenosti valutne klauzule (koja načelno jest dopuštena prema odredbi čl. 22. Zakona o obveznim odnosima - "Narodne novine" broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, dalje: ZOO/05) i eventualnog postojanja objektivnih kriterija koji su utjecali na kretanje parametara uslijed kojih je došlo do povećanja kamatne stope u razdoblju otplate kredite.

10.1. Ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke je, u smislu čl. 84 ZPP/03 i čl. 99 ZPP/07, jasna i uočljiva, ali nije razumljiva, jer je jedini siguran element o kojem ovisi visina kamatne stope odluka banke, a pri čemu u ugovoru o kreditu nisu sadržani objektivni kriteriji, poput referentne stope koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, niti precizan način utvrđivanja promjena kamatne stope. Takva ugovorna odredba, stoga, uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema egzaktnih kriterija.

10.2. Nije nedopušteno ugovarati promjenjivost kamatne stope u ugovorima o kreditu, ali je nedopušteno potrošača ostaviti u neznanju koliko ta promjena može iznositi, a u konkretnom slučaju ta promjena bila je značajna jer je kamatna stopa povećana na 6,40 % u odnosu na početnih 4,20 %, te je povećala kreditno opterećenje tužiteljice kao potrošača i time prouzročila neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, čak i u slučaju da je povećanje kamatne stope bilo za tuženika tržišno opravdano, jer ni to ne eliminira utvrđenu neravnotežu na štetu tužiteljice. Pri tome, nije odlučna ni okolnost da visina kamatne stope tijekom otplatnog perioda nije prelazila najvišu zakonom dopuštenu kamatnu stopu jer navedena okolnost ne može biti opravdanje za jednostrano mijenjanje kamatne stope od strane tuženika, bez precizno određenih uvjeta promjenjivosti i načina njihove primjene.

10.3. Glede valutne klauzule valja ukazati da je njeno ugovaranje dopušteno, jer navedeno proizlazi iz odredbe čl. 22. st. 1. ZOO, a u postupku kolektivne zaštite

pravomoćno je utvrđeno da su ugovorna odredbe kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak, u smislu čl. 84. ZZP/03 i čl. 99 ZZP/07, jasne i uočljive, ali nisu razumljive, jer potrošačima nisu objašnjeni razlozi, niti kriteriji na temelju kojih bi prosječni potrošač, kao slabija i ranjivija strana, mogao predvidjeti ekonomske posljedice koje iz tih odredaba za njega proizlaze, dok je bankama bila poznata priroda i specifičnost valute švicarski franak, njeno kretanje u budućnosti, kao i to da je uz tu valutu vezan poseban rizik (zbog činjenice da je švicarski franak valuta utočišta), a koji rizik u cijelosti preuzima potrošač. Takve ugovorne odredbe su, stoga, uzrokovale neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg kao dužnik ima obvezu vratiti banci, i cijena, s obzirom da je i iznos kamate vezan uz valutu švicarski franak.

10.4. U konkretnom se slučaju, zapravo, radilo o istovremenom ugovaranju valutne klauzule s valutom švicarski franak i promjenjive kamatne stope, a slijedom toga i povećanom riziku za tužiteljicu kao korisnika kredita i potrošača, koji rizik se ubrzo i pokazao, uslijed čega je došlo do značajnog povećanja iznosa anuiteta kredita u odnosu na početni. Razlozi i kriteriji za izmjenju (povećanje) kamatne stope ubuduće trebali su biti precizirani već u Ugovoru o kreditu ili u odlukama tuženika, tako da je ta odredba opravdano ocijenjena kao nerazumljiva pa time i nepoštena, kao i odredba o ugovaranju švicarskog franka kao valute za koju je vezana glavnica kredita uz obvezu korisnika kredita snositi cjelokupni rizik tečajne razlike, što je sve u skladu sa pravom Europske unije u duhu kojega treba tumačiti sporna pitanja i iz ugovora sklopljenih prije službenog ulaska Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se primjenjuje od 2005. pa su sudovi Republike Hrvatske obvezani tumačiti nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i njene sveopće pravne stečevine (što uključuje i praksu suda Europske unije). Test poštenosti tih ugovornih odredaba proveden je, već u kolektivnom sporu u kojem je pravomoćno utvrđen nedostatak transparentnosti uslijed čega potrošači – korisnici kredita nisu mogli procijeniti potencijalno znatne gospodarske posljedice koje bi te odredbe imale za njihove financijske obveze, što znači da tuženik kao profesionalac – banka nije dao tužiteljici kao korisnici kredita sve potrebne informacije uzimajući u obzir narav predmeta ugovora i okolnost da sporne odredbe Ugovora o kreditu nisu bile ni jasne, nije lako razumljive, što je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokovalo znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice, kao potrošača, pa se radi o ništetnim odredbama.

10.5. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u t. I i II izreke presude.

11. Prema čl. 323. st. 1. ZOO u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

11.1. Tužiteljica bi stoga imala pravo na restituciju iznosa isplaćenih na temelju ništetni odredaba Ugovora o kreditu, po pravilima ZOO o stjecanju bez osnove, zajedno sa zateznim kamatama od dana plaćanja odnosno stjecanja od strane tuženika kao nepoštenog stjecatelja (čl. 1111. ZOO kao opće pravilo i čl. 1115. ZOO kao pravilo o opsegu vraćanja). S time da bi prilikom odlučivanja o visini restitucije valjalo za cijelo

utuženo razdoblje uzeti u obzir početno ugovorenu kamatnu stopu i početni tečaj, kao jedine valjano određene a time i poštene.

12. Međutim, kako je nesporno da je između stranaka sklopljen Dodatak br. 1. Ugovora o kreditu br. 18796/06, u ovom je postupku sporno može li tužiteljica nakon sklapanja navedenog Dodatka Ugovora o kreditu zahtijevati isplatu potraživanja na nepoštenim i ništetnim odredbama temeljnog Ugovora o kreditu.

12.1. Naime, konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR sklapanjem Dodatka br. 1. Ugovora o kreditu izvršena je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15 – dalje u tekstu: ZID ZPK/15), a radi se o aktu kojim se na temelju zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do tada sklopljenih dodataka, i to valute kredita, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, te se između ugovornih strana postiže sporazum o konverziji iz čl. 19.s t. 6. ZID ZPK/15 na način kako je to propisano tim Zakonom. Glavni motiv i svrha tog zakona bila je da se položaj korisnika kredita u valuti CHF, kao potrošača, izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR.

12.2. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odluci proširenog vijeća broj Rev-457/2025 od 27. svibnja 2026., u odnosu na restitucijske zahtjeve potrošača koji su izvršili konverziju u skladu s odredbama ZID ZPK/15, zauzeo sljedeće pravno shvaćanje: „Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren sa valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit sa valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora o kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja preplate utvrđene u konverziji.“

12.3. Nadalje, Vrhovni sud u spomenutoj odluci navodi da je sklapanjem Aneksa Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala obveza tuženika (čl. 160. ZOO/05) na povrat više plaćenih iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO/05) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženika. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO/05 o pravnim posljedicama ništetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15.

12.4. Učinak konverzije prema ZID ZPK/15 djeluje ex tunc što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene

ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način, prema ocjeni revizijskog suda, zaključenjem Aneksa ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZID ZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZID ZPK/15.

12.5. Slijedom navedenog, potrošač nema pravo na isplatu glavnice preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjeni kamatne stope. Međutim, potrošač ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi i to za razdoblje od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih obroka kredita do sklapanja Aneksa Ugovora o kreditu (odnosno do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita - 30. rujna 2015.), a to iz razloga što taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen u ZID ZPK/15. Te zatezne kamate pripadaju mu u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15.

13. Radi utvrđenja visine tužbenog zahtjeva proveden je dokaz financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku Goranki Šmer Maraš, koja je u svom nalazu i mišljenju (list 335-355 spisa) utvrdila razliku između plaćenih anuiteta prema predmetnom Ugovoru o kreditu i iznosa koje je tužiteljica trebala plaćati u utuženom razdoblju uzimajući u obzir početno ugovorenu kamatnu stopu i početni tečaj, te je izvršio usporedbu s provedenom konverzijom. Za svoj izračun vještak je koristio parametre početnih uvjeta kredita i to da je iznos kredita bio 50.500,00 CHF, da je početna kamatna stopa bila 4,20 %, da je početni tečaj na dan isplate kredita bio 1 CHF = 4,6406 HRK, te da je izvršena konverzija kredita.

13.1. Na temelju navedenih utvrđenja i izračuna vještak je utvrdio da razlika po osnovi preplaćene kamate i valute tijekom otplate kredita do provedene konverzije kredita, odnosno po mjesecima izračunata pozitivna razlika između stvarno naplaćene kamate po kreditu u odnosu na početno ugovorenu kamatu od 4,20 % godišnje i iznosa kredita u kunama prema srednjem tečaju CHF koji je bio važeći na dan isplate kredita ukupno iznosi 8.451,63 EUR (63.679,20 kuna), a od kojeg iznosa 3.159,50 EUR otpada na preplaćenu kamatu i 5.292,18 EUR na pretplatu po osnovi valute (Tabela br. 4. Nalaza i mišljenja). Vještak je utvrdio i da je tužiteljica tuženiku s osnova troška prijevremene otplate konvertiranog EUR kredita podmirila iznos od 1.214,90 kuna (161,24 EUR) dana 28. svibnja 2019.

13.2. U dopuni nalaza i mišljenja (list 579-610 spisa) vještak je utvrdio da na dan 30. rujna 2015. preplata s osnove promjenjive kamatne stope iznosi 3.159,53 EUR, da pretplata s osnova promjene tečaja u anuitetima iznosi 5.004,31 EUR, da zatezna kamata obračunata na svaki preplaćeni iznos s osnova promjene kamatne stope i s osnova promjene tečaja od dana pretplate do 30. rujna 2015. iznosi 3.550,84 EUR, da razlika u nedospjelim glavnica iznosi 2.120,94 EUR, da je tuženik u konverziji utvrdio pretplatu u iznosu od 1.849,97 EUR te da zatezna kamata na svaki preplaćeni

iznos s osnova promjene kamatne stope i tečaja do 30. rujna 2015. umanjena za pretplatu po tuženiku iz konverzije iznosi 1.700,87 EUR. Također, vještak je utvrdio da je tuženik izračun konverzije izvršio ispravno i u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15) koji je stupio na snagu 30. rujna 2015.

13.3. Vještak je i usmeno saslušan u postupku te je usmeno na ročištu ponovno izložio svoje zaključke iz nalaza i mišljenja i dopune nalaza i mišljenja i dodatno pojasnio da je ispravnu metodologiju izračuna razlika po kreditu s osnova promjene kamatne stope i tečaja obrazložio u osnovnom nalazu i mišljenju na stranici osam, a koja metoda izračuna jedina ispravno utvrđuje razlike plaćenog po kreditu s valutnom klauzulom u odnosu na početne uvjete. U odnosu na tuženikov izračun vještak je ukazao da metoda izračuna ima nedostatak iz razloga što uspoređuje potrebne uplate prema početnim uvjetima kredita u odnosu na izvršena plaćanja anuiteta po realiziranoj otplati ali zanemarujući činjenicu da je uslijed promjena kamatnih stopa u anuitetima nastala razlika u otplatnoj kvoti a koja se reflektira na razliku u nedospjeloj glavnici. Vještak je te razlike u otplatnoj kvoti prikazao u izračunima više i manje plaćenog u nalazu i mišljenju kao i dopuni nalaza i mišljenja. Vezano uz po tuženiku dostavljeni sporazum o korištenju pretplate po konverziji u iznosu od 13.631,18 kuna a koji iznos pretplate se odnosi na razdoblje do 28. siječnja 2016., vještak je pojasnio da je u dopuni utvrdio pretplatu iz obračuna konverzije na dan 30. rujna 2015. u iznosu od 13.938,63 kuna odnosno sada 1.849,97 EUR te da je pretplata nastala u razdoblju od 30. rujna 2015. do 28. siječnja 2016. zapravo više ili manje plaćeni iznos potrebnih anuiteta po konvertiranom kreditu s valutnom klauzulom u EUR.

13.4. Sud u cijelosti prihvaća nalaz i mišljenje i dopunu nalaza i mišljenja vještaka s obzirom na to da je sačinjeno objektivno i jasno, u skladu s pravilima struke poštujući nalog zadan od strane suda. Vještak je jasno obrazložio razlike u izračunima vještaka i izračunima tuženika, a koje razloge prihvaća i ovaj sud kao pravilne. Preostali prigovori tuženika na nalaz i mišljenje pravne su prirode i detaljno su obrazloženi u ranijem tekstu pa nisu doveli u sumnju pravilnost izrađenog nalaza i mišljenja. Neosnovan je i prigovor tuženika da je pri obračunu visine tražbine valjalo uzeti u obzir i tzv. negativne razlike. Naime, Zakon o zaštiti potrošača smatra ugovorne odredbe ništetnim ako idu na štetu potrošača (ovdje tužiteljice), ali ne ako takve ugovorne odredbe potrošaču idu u korist. Ništetnost ugovornih odredbi u kolektivnom sporu utvrđena je u korist potrošača, odnosno utvrđeno je da su ugovorne odredbe ništetne iz razloga koji se mogu pripisati samo bankama kao profesionalcima, ne i potrošačima. Upravo zbog postupanja banaka došlo je do očite neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, stoga nema osnova da se tražbina tužiteljice umanjí za tzv. negativne razlike.

14. Slijedom navedenog, u skladu s pravnim shvaćanjem proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženim u odluci broj Rev-457/2025, sud je utvrdio da tužiteljica nakon provedene konverzije ima pravo na isplatu zakonskih zateznih kamata na pojedinačne iznose preplate po osnovi promjene kamatne stope i promjene tečaja, obračunatih do 30. rujna 2015., a navedene zatezne kamate pripadaju tužiteljici u cijelosti, bez umanjénja za preplatu utvrđenu u provedenoj konverziji. Međutim kako tužiteljica konačno uređenim tužbenim zahtjevom od 20. travnja 2026. na ime neisplaćenih zateznih kamata na pojedinačne iznose preplate po osnovi promjene kamatne stope i promjene tečaja, obračunatih do 30. rujna 2015., zahtjeva samo

isplatu iznosa od 1.700,87 EUR (dakle iznosa umanjelog za pretplatu utvrđenu u provedenoj konverziji) valjalo je tužiteljici dosuditi upravo tako zatraženi iznos od 1.700,87 EUR.

14.1. Pri tome, u skladu s odredbom čl. 31. st. 2. ZOO tužiteljici na iznos neplaćenih kamata pripadaju zatezne kamate od dana kada je podnesen zahtjev za njihovu isplatu (tzv. procesne kamate). S obzirom na to da je tužiteljica zahtjev za isplatu osamostaljene kamate podnijela podneskom od 20. travnja 2026., procesne kamate joj pripadaju od prvog idućeg dana nakon toga pa su na iznos zatražene osamostaljene (uglavničene) kamate u iznosu od 1.700,87 EUR dosuđene zatezne kamate od 21. travnja 2026. do isplate i to po stopi iz čl. 29. st. 2. ZOO, dok je u odnosu na zatezne kamate zatražene od 1. listopada 2015. do 20. travnja 2026. odbijen zahtjev tužiteljice kao neosnovan.

15. Imajući u vidu pravno shvaćanje proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske tužbeni zahtjev tužiteljice odbijen je u preostalom dijelu, i to glede zahtjeva za isplatu iznosa od 10.284,78 EUR (odnosno 3.159,53 EUR na ime preplate s osnova promjenjive kamatne stope, 5.004,31 EUR na ime preplate s osnova promjene tečaja, te iznosa od 2.120,94 EUR na ime razlike u nedospjelim glavicama), sve sa zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

16. Dodatno, vezano uz naknadu za prijevremenu obradu kredita valja istaknuti kako je na temelju provedenih dokaza utvrđeno da tužiteljica kao korisnik kredita s pravnim prednikom tuženika kao kreditorom nije pojedinačno pregovarala o ugovornoj odredbi iz čl. 12.1. Ugovora o kreditu, budući da je ta ugovorna odredba unaprijed sastavljena od tuženika, a tužiteljica kao korisnik kredita nije imala utjecaja na njezin sadržaj, što je prouzročilo značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja.

16.1. Naime, iz iskaza tužiteljice utvrđeno je da je ugovor o kreditu sastavila banka te da tužiteljica nije mogla utjecati na sadržaj ugovora. Pri tome iz iskaza tužiteljice nije utvrđeno da bi ju prilikom sklapanja predmetnog ugovora o kreditu tuženik upozorio da se u slučaju prijevremene otplate kredita zaračunava posebna naknada, niti da joj je objašnjeno na što se navedena naknada odnosi i koje troškove obuhvaća.

16.2. Ocjena je ovog suda, da naknada koju je banka ovlaštena zaračunavati korisniku kredita sukladno aktima kreditora, važećim u trenutku prijevremene otplate, nije bila određena te je po navedenoj ugovornoj odredbi tuženik bio ovlašten sam donijeti odluku o visini naknade za prijevremenu otplatu kredita.

16.3. Pritom, ugovorna odredba kojom je predviđena naknada za prijevremenu otplatu kredita, nije u suprotnosti s odredbom čl. 1024. ZOO, ali je ista nepoštena, jer se o njoj nije posebno unaprijed pregovaralo i tužiteljica kao korisnik kredita nije mogla utjecati na sadržaj te ugovorne odredbe što je prouzročilo značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a na štetu tužiteljice kao potrošača. Ovdje valja ukazati i na pravno shvaćanje Suda Europske unije u tumačenju i primjeni Direktive 93/13/EEZ, a kojim je jasno naglašena važnost (informiranog, upućenog) obavješćavanja potrošača prije sklapanja ugovora o ugovornim uvjetima i njihovim posljedicama. Takvo obavješćavanje od bitne je važnosti za potrošača, jer će samo na temelju prethodne, potpune i razumljive obavijesti potrošač biti u situaciji razumno shvatiti i

predvidjeti posljedice i ekonomske učinke koje za njega može imati sklapanje ugovora s takvim ugovornim odredbama.

16.4. Slijedom svega navedenog, ocjena je ovog suda kako je odredba čl. 12.1. predmetnog Ugovora o kreditu ništetna, pa kako je tuženik na temelju navedene ništetne odredbe Ugovora o kreditu od tužiteljice 28. svibnja 2019. primio iznos od 161,24 EUR (1.214,90 kuna uz primjenu fiksnog tečaja konverzije 7,53450), a kako je to utvrđeno provedenim financijskim vještačenjem, valjalo je na temelju odredbe čl. 323. st. 1. ZOO naložiti tuženiku da isplati tužiteljici iznos od 161,24 EUR zajedno sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 29. svibnja 2019., a po stopi propisanoj čl. 29. st. 2. ZOO.

17. Konačno, neosnovan je tuženikov prigovor zastare. Naime, prema pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2020. zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva (slučaju kakav je i ovaj), prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO, kao posljedice utvrđenja o ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Ako je ništetnost ustanovljena, kao u ovom slučaju, u postupku kolektivne zaštite potrošača, tada zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite (tako i prema objedinjenom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.).

17.1. Postupak kolektivne zaštite u kojem je utvrđena ništetnost ugovorenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli pravomoćno je okončan u odnosu na tuženika donošenjem odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014. (u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu) i poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. (u odnosu na valutnu klauzulu), pa do dana podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari (11. lipnja 2019.) nije protekao opći zastarni rok od pet godina.

17.2. Zastarni rok nije protekao niti u odnosu na zahtjev za isplatu iznosa naplaćenog po osnovi naknade za prijevremenu otplatu kredita. Naime, kako su ugovorne odredbe čl. 12.1. Ugovora preispitivane i utvrđene ništetnim (kao prethodno pitanje) tek u ovom postupku, zastarni rok za taj dio restitucijskih zahtjeva, prema gore izraženom pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2020., još nije počeo ni teći.

18. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 2. u vezi sa čl. 155. ZPP. Tužiteljica je osnovano pokrenula predmetni parnični postupak radi isplate kreditne obveze s osnova ništetnih ugovornih odredbi pa se smatra da je uspjela u pogledu osnove tužbenog zahtjeva, dok je u pogledu visine, uzimajući u obzir konačno postavljeni tužbeni zahtjev, uspjela u omjeru od 16 %, pa njezin ukupni uspjeh u sporu iznosi 58 %, dok uspjeh tuženika iznosi 42 %. Tuženik je stoga u skladu s odredbom čl. 154. st. 2. ZPP dužan tužiteljici naknaditi parnični trošak u omjeru od 16 % (58 % - 42 %).

18.1. U skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/23 – dalje u tekstu: Tarifa) tužiteljici pripada za sastav tužbe prema Tbr. 7/1 Tarife 100 bodova, za sastav podneska od 25. svibnja 2020., 25. studeni 2021., 5. listopada 2022. i 20. travnja 2026. prema Tbr. 8/1 Tarife 100 bodova za svaki, za sastav podneska od 15. studenog 2024. prema Tbr. 8/4 Tarife 25 bodova, za sastav podneska od 22. prosinca 2025. prema Tbr. 8/3 Tarife 50 bodova, za zastupanje na ročištima od 9. studenog 2020., 14. svibnja 2026. i 8. rujna 2026. prema Tbr. 9/1 Tarife 100 bodova za svako, za zastupanje na ročištu od 5. lipnja 2020. prema Tbr. 9/5 Tarife 25 bodova, odnosno ukupno 900 bodova, što uzimajući u obzir vrijednost boda od 2,00 EUR (Tbr. 54. Tarife) iznosi 1.800,00 EUR, a uvećano za pripadajući PDV u iznosu od 450,00 EUR (Tbr. 46. Tarife) iznosi 2.250,00 EUR. Također, tužiteljici je priznat i trošak sudske pristojbe na tužbu u uplaćenom iznosu od 126,35 EUR, ali joj nije priznat trošak sudske pristojbe za presudu jer joj navedeni trošak niti ne nastaje u smislu odredbe čl. 11. t. 20. Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine" broj 118/18 i 51/23).

18.2. Dakle, glede tako utvrđenog parničnog troška tužiteljice u iznosu od 2.376,35 EUR, valjalo je tuženika obvezati da tužiteljici naknadi 16% toga iznosa, što iznosi 380,22 EUR. Pri tome je tužiteljici valjalo u cijelosti priznati zatraženi trošak provedenog financijskog vještačenja u iznosu od 603,81 EUR, a provođenje kojeg je bilo nužno za donošenje odluke u ovog pravnoj stvari. Tužiteljici pripadaju zatezne kamate na trošak postupka od donošenja presude na temelju čl. 151. st. 3. ZPP.

18.3. Tuženiku primjenom odredbe čl. 154. st. 2. ZPP ne pripada pravo na trošak, već je razmjerno njegovom uspjehu u sporu umanjen priznati trošak tužitelja.

U Puli-Pola 17. rujna 2026.

Sutkinja

Tamara Dagostin Mušković

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana objave presude za uredno obaviještenu stranku, a od primitka ovjerenog prijepisa iste za stranku koja nije uredno obaviještena o ročištu za objavu presude. Žalba se podnosi ovom sudu pismeno u tri istovjetna primjerka, a o žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Dostaviti:

- pun. tužiteljice
- pun. tuženika

Broj zapisa: **9-3088d-4cafd**

Kontrolni broj: **04a16-d4e13-d5120**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Puli - Pola** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.